

Inglismaa ja Wales

Põhiõigused - Inglismaa ja Wales

Siseriiklikud kohtud

Inimõigustega tegelevad riiklikud asutused

Ombudsman

Spetsiaalsed inimõigustega tegelevad asutused

Muu

Siseriiklikud kohtud

Kuninglik kohtuamet

Kuninglik kohtuamet vastutab kriminaal-, tsiviil- ja perekonnaasjade kohtute haldamise eest Inglismaal ja Walesis ning tsentraliseeritud kohtute haldamise eest Šotimaal ja Põhja-Iirimaal. Amet tagab õiglase, tõhusa ja tulemusliku kohtusüsteemi, kus töötavad sõltumatud kohtunikud.

Kuningliku kohtuameti eesmärk on tagada, et kõigil kodanikel on nende erinevatele vajadustele vastav ja õigeaegne juurdepääs õigusemõistmisele olenemata sellest, kas nad on kuriteoohvrid või kuriteo tunnistajad, kuriteo toimepanemises süüdistatavad, võlgadesse sattunud tarbijad, ohus olevad lapsed, äriavaldustes osalevad ettevõtjad või üksikisikud, kes jõustavad oma õigusi seoses tööhõivega või vaidlustavad riigiasutuste otsuseid.

Teavet kohtutega ühenduse võtmise kohta leiate järgmiselt aadressilt: [☞ Kohtute kontaktandmed](#)

Teavet tribunalidega ühenduse võtmise kohta leiate järgmiselt aadressilt: [☞ Tribunalide kontaktandmed](#)

Lisateave

Tsiviilkohtumenetlus

1. Inglismaal ja Walesis algatab tsiviilkohtumenetluse kannatanud pool, keda nimetatakse hagejaks. Kaebuse tõlevastavuse kontrollimiseks ei korraldata eelnevat uurimist. Tavaliselt alustatakse tsiviilkohtumenetlust nii kõrgema astme kohtus kui ka maakohtus sellega, et koostatakse hagiavaldus. Tsiviilkohtumenetluse varastes etappides esitavad asjaomased pooled peamiselt ametlikke avaldusi asja kohta.
2. Tsiviilkohtumenetlusest saab kokkuleppele jõudmise korral üldjuhul igal ajal loobuda või selle saab lõpetada. Kohtus arutab hagi tavaliselt üks kohtunik ilma vandekohtuta. Kohtu nõusolekul võib asja siiski arutada vandekohtu osavõtul selliste hagide puhul, mis on seotud pettuse, teotamise, laimu, kuritahtliku süüdistamise ja alusetu vangistamisega. Vandekohus teeb otsuseid asja asjaolude ja kannatanud poolele makstava kahjuhüvitise kohta. Kohtuotsused peaksid tavaliselt olema ühehäälsed, kuid kui vandekohus kokkuleppele ei jõua, võidakse aktsepteerida enamussotsuseid.
3. Kui pool keeldub kohtuotsust või kohtu määrust täitmast, on võimalik kasutada erinevaid jõustamismenetlusi. Kui kohtuotsusega nähakse ette teatava rahasumma maksmine, on kõige tavalisem jõustamismeetod kas võlgniku kauba konfiskeerimine või töötasu arestimine. Kui kohtuotsus tehakse kohtumääruse vormis, võib selle eiramine tuua kaasa vangistuse kohtu solvamise eest. Tavaliselt näeb kohus ette, et menetluskulud tasub kaotanud pool, kuid väikeste nõuete menetlemise puhul eeldatakse üldiselt, et kumbki pool tasub oma kulud, kuigi tavaliselt on võitnud poolel võimalik kohtukulud kaotanud poolelt sisse nõuda. See kajastab asjaolu, et väikeste nõuete menetlustes saavad pooled osaleda advokaati kasutamata.

Õigusabi

1. Ühendkuningriigi kõigis kolmes jurisdiktsioonis kehtib laiaulatuslik süsteem, mille alusel võib õiguslast nõu või kohtus esindamist vajav isik saada rahalist abi riiklikest vahenditest. Need on õigusabi andmise skeemid ja väga olulised iga

üksikisiku seaduslike õiguste kasutamise eesmärgil. Õigusabi on suunatud neile inimestele, kelle sissetulek on väike või tagasihoidlik. Abi võib anda täies ulatuses või võib abi andmise tingimuseks seada isiku omapoolse rahalise panuse. Kui antakse õigusabi, menetletakse juhtumit tavalisel viisil selle erandiga, et isiku ja tema õigusnõustaja vahel ei toimu raha liikumist: kõik maksed tehakse õigusabi fondi kaudu. Ministrite tasandil vastutab õigusabi küsimuste eest Inglismaal ja Walesis lordkantsler.

2. Inglismaal ja Walesis haldab nii kriminaal- kui ka tsiviilasjades tasuta õigusabi andmist õigusabi amet (*Legal Aid Agency, LAA*).
3. Lepingu alusel tegutsevate organisatsioonide võrgustik osutab õigusteenuseid tsiviilasjades. Tsiviilasjades õigusteenuste osutamist käsitlevad eeskirjad on peamiselt sätestatud 2012. aasta õigusabi, õigusrikkujatele karistuste määramise ja nende täideviimise seaduses ning selle seaduse alusel väljaantud teisestest õigusaktides ja juhendites. Üksikisikule antakse rahalist abi üksnes juhul, kui tema juhtum kuulub skeemi kohaldamisalasse ning isik läbib olemasolevate vahendite testi ja vastab abi andmise tingimustele. Lisaks kohapeal pakutavale õigusnõustamisele haldab õigusabi amet abiliini, mille vahendusel antakse tasuta konfidentsiaalset ja sõltumatut õigusalast nõu. Alates 2013. aasta aprillist peavad kliendid, kes vajavad abi võlgade, hariduslike erivajaduste ja diskrimineerimisega seotud probleemide lahendamisel, väheste eranditega esitama õigusabi taotluse keskse nõustamistelefoni teel. Õigusabi antakse telefoni teel, välja arvatud juhul, kui hindamine näitab, et nõustamine telefoni teel ei sobi kliendile.
4. Õigusabi kriminaalasjades pakutakse isikutele, kes on uurimise all või kellele on esitatud kriminaalsüüdistus. Selle, kas isikul on õigus saada kriminaalasjas õigusabi, määrab kindlaks õigusabi amet. Rahukohtus vastab süüdistatav kriminaalasjas õigusabi saamise tingimustele üksnes juhul, kui ta läbib olemasolevate rahaliste vahendite testi ja abi andmine on õigusemõistmise huvides. Kroonikohtus vastavad kohtumenetlust ootavad süüdistatavad automaatselt nn õigusemõistmise huvide kriteeriumile. Kuigi kõigil süüdistatavatel on õigus saada õigusabi, tehakse nende suhtes olemasolevate vahendite test ning neil võidakse paluda tasuta osa juhtumi menetluskuludest oma sissetulekust ja/või varadest. Süüdistatavad, kes on tasunud osa kuludest ja seejärel õigeks mõistetud, saavad tasuta summa tagasi koos intressidega.
5. Kui isik leiab, et on rikutud tema õigusi, mis tulenevad Euroopa inimõiguste kaitse konventsioonist, ning ta kavatseb anda oma asja Euroopa Inimõiguste Kohtusse, on tema käsutuses mitu skeemi, mille alusel saada õigusalast nõu ja abi. Õigusabi skeemi alusel võib isikule abi anda kogenud õigusnõustaja hagi esitamisele eelnevates etappides. Kui Strasbourgis asuv Euroopa Inimõiguste Kohus tunnustab hagiavalduse vastuvõetavaks, võib hageja saada rahalist abi otse Strasbourgist. Abikõlblikkuse kindlaksmääramisel võetakse aluseks, kas hageja oleks kõlblik siseriikliku õigusabi saamiseks.
6. Mitmes linnapiirkonnas annavad õigusalast nõu ja osutavad esindamise teenust õiguskeskused. Selline abi võib olla tasuta, sõltuvalt olemasolevatest vahenditest. Õiguskeskustes, mida rahastatakse erinevatest allikatest, sageli ka kohalike omavalitsusasutuste vahenditest, töötavad tavaliselt täiskohaga palgalised advokaadid, kuid paljudes keskustes on töö ka vabatahtlikud. Suur osa ajast on pühendatud eluaseme-, tööhõive-, sotsiaalkindlustus- ja immigratsiooniprobleemidele. Tasuta nõuandeid jagavad ka järgmised organid: kodanike nõuandebürood (*Citizens Advice Bureaux*), tarbijakaitse- ja eluasemeküsimustega tegelevad keskused ning spetsiaalsed nõuandekeskused, mida haldavad erinevad vabatahtlikud organisatsioonid. Pagulaste õiguskeskus (*Refugee Legal Centre*) ja sisserändajate nõuandeteenistus (*Immigration Advisory Service*), mis mõlemad saavad toetust riigieelarvest, annavad tasuta nõu ja abi varjupaigataotlejatele ning sisserändajate nõuandeteenistus pakub samuti tasuta nõu ja abi sisserändajatele, kellel on apellatsioonioigus.

Kuriteohvrid

1. Uues kuriteohvrite tegevusjuhendis (juhend) on kirjeldatud, millist teavet ja tuge ning milliseid teenuseid peaksid kuriteohvrid Inglismaal ja Walesis kriminaalõigusasutustelt menetluse igas staadiumis saama. Juhend on koostatud selges inglise keeles ja selle sihtrühm on kuriteohvrid. Juhendis on selgitatud ka seda, kuidas saab kuriteohver kaebuse esitada, kui talle juhendiga ettenähtud teavet, tuge või teenuseid ei pakuta. Tunnistaja õiguste harta kehtestamisega tagati tunnistajatele samasugune, kuid mitte seaduses sätestatud teenusestandardite pakett. Põhja-Iirimaa on avaldatud kuriteohvreid käsitlev eraldi tegevusjuhend, milles esitatakse nende teenuste standardid, mida ohvrid peaksid saama, kui nad pöörduvad Põhja-Iirimaa kriminaalkohtusüsteemi poole, ja antakse teavet selle kohta, kuidas esitada kaebust. See asendatakse uue, seaduses sätestatud kuriteohvrite hartaga. Kõigil teatatud kuriteo ohvritel on võimalus saada kuriteohvrite õiguseid käsitlev teabeleht, milles antakse praktilist nõu selle kohta, mida teha pärast kuriteo toimumist. Selles selgitatakse lihtsas keeles politsei- ja kohtumenetlust, hüvitise taotlemise menetlust ja seda, millist edasist abi nad võivad saada.
2. Inglismaal ja Walesis on ohvritel õigus saada tuge, mis aitaks neil võimaluste piires kuriteo tagajärgedega toimet tulla ja nendest toibuda. Ohvrid võivad vastavate teenistuste poole pöörduda politsei juhendamisel või omal algatusel. Suurema osa ohvriabiteenuseid tellivad kohapeal politsei või kuritegevuse volinikud ja neid rahastab valitsus.

3. Kui Riigiprokuratuur (*Crown Prosecution Service*) otsustab süüdistuse esitamata jätta, võivad ohvrid Inglismaal ja Walesis algatada erasüüdistusmenetluse, kuid praktikas tehakse seda harva. Ohvrid võivad ka esitada tsiviilkohtule hagi hüvitise saamiseks. Kohtumenetlust on lihtsustatud, nii et ka õiguslaste teadmisteta isikud saaksid algatada väiksemaid kohtuvaidlusi kahjuhüvitise saamiseks.
4. Kohtud võivad õigusrikkuja süüdimõistmise korral määrata, et õigusrikkuja peab ohvrile maksma hüvitist õigusrikkumisega põhjustatud vigastuste või tekitatud kahju eest. Inglismaal ja Walesis peavad kohtud kaaluma hüvitise määramist igal asjakohasel juhul ja põhjendama hüvitise määramata jätmist. Kui kohus leiab, et on asjakohane määrata trahv ja kahju hüvitamine, kuid õigusrikkujal puuduvad vahendid mõlema tasumiseks, tuleks eelistada kahju hüvitamist. Kui õigusrikkujal napib vahendeid, eelistatakse kahju hüvitamist ka ohvrite ja tunnistajate üldfondi makstavale lisatasule.
5. Ohvrid, kes on saanud Inglismaal, Walesis või Šotimaal kannatada vägivaldse kuriteo tagajärjel ja kes vastavad elukoha, kodakondsuse või muule kriteeriumile, võivad taotleda hüvitist riiklikest vahenditest kuriteokahjude hüvitamise kava alusel. Hüvitis määratakse tariifide alusel ning maksed algavad 1000 naelsterlingist ja ulatuvad kõige raskemaid vigastusi saanud ohvrite puhul kuni 500 000 naelsterlingini.
6. Põhja-Iirimaal kehtib eraldi kord, mille kohaselt saab teatavatel asjaoludel maksta kuriteokahjude, vara kuritahtliku kahjustamise, sealhulgas selle tagajärjel saamata jäänud tulu eest hüvitist riiklikest vahenditest.

Inimõigustega tegelevad riiklikud asutused

Võrdõiguslikkuse ja inimõiguste komisjon

Sellel organisatsioonil, mille kontorid asuvad Londonis, Manchesteris, Glasgow's ja Cardiffis, on seaduslik pädevus edendada inimõigusi ja teha järelevalvet nende tagamise üle ning kaitsta, jõustada ja edendada võrdõiguslikkust diskrimineerimise aluseks olla võiva üheksa teguri puhul, milleks on vanus, puue, sugu, rassiline kuuluvus ja usutunnistus, tõekspidamised, rasedus ja emadus, abielu ja vabaabielu, seksuaalne sättumus ja soovahetus.

Tavaliselt ei tegele see organisatsioon üksikisikute juhtumitega (välja arvatud strateegilise tähtsusega juhtumid, mille puhul näiteks täpsustatakse õigusakte), kuigi võib olla suuteline andma juhiseid selle kohta, kust saada konkreetsete asjaolude puhul kõige asjakohasemat abi.

Võrdõiguslikkuse ja inimõiguste komisjon loodi 1. oktoobril 2007. Selle pädevusse kuulub kõigi inimeste võrdõiguslikkuse ja inimõiguste edendamine, tegutsemine diskrimineerimise kaotamise, ebavõrdsuse vähendamise ja inimõiguste kaitsmise nimel ning heade suhete loomine kogukondade vahel, tagades, et kõigil on võrdsed võimalused ühiskonnas osalemiseks. Komisjonil on inimõigustealane pädevus nii Inglismaal ja Walesis kui ka Šotimaal. Samas on Šotimaal oma inimõiguste komisjon – Šotimaa inimõiguste komisjon. Võrdõiguslikkuse ja inimõiguste komisjon ühendab endas Suurbritannia kolme varasema võrdõiguslikkuse valdkonna komisjoni (rassiline ja sooline võrdõiguslikkus ning puudega isikute õigused) töö ning on võtnud ülesandeks tegeleda ka diskrimineerimist käsitleva õiguse uute aspektidega (vanus, seksuaalne sättumus ning usutunnistus või tõekspidamised), samuti inimõigustega. Komisjonil on õigus jõustada võrdõiguslikkuse alaseid õigusakte ning ülesanne soodustada inimõigusi käsitleva seaduse täitmist.

 [Võrdõiguslikkus ja inimõigused](#)

 [Kuidas saada nõu ja abi](#)

 [Võrdõiguslikkuse nõustamis- ja tugiteenistus \(*Equality Advisory and Support Service, EASS*\)](#)

Tasuta liin +44 808 800 0082

Tekstitelefon +44 808 800 0084

Tasuta postitamise aadress: FREEPOST EASS HELPLINE FPN6521

Ombudsman

Parlamentaarne ja tervishoiuteenuste ombudsman

Selle ombudsmani ülesanne on osutada üldsusele teenust, uurides sõltumatul viisil kaebusi selle kohta, et ministeeriumid, muud Ühendkuningriigi erinevad riigiasutused ja Inglismaa riiklik tervishoiuteenistus ei ole toimunud nõuetekohasel või õiglasel moel või on osutanud ebakvaliteetset teenust.

 [Parlamentaarne ja tervishoiuteenuste ombudsman](#)

Kliendi abiliin + 44 345 015 4033 avatud esmaspäevast reedeni 8.30 (Greenwichi aeg) kuni 17.30 (Greenwichi aeg).

Spetsiaalsed inimõigustega tegelevad asutused

Laste ombudsman

1. Inglismaa lastevolnik

Inglismaa lastevolnik on Anne Longfield OBE. Volinik ja tema meeskond tagavad, et laste ja noorte eest vastutavad täiskasvanud võtaksid lapsi ja noori kuulda.

Lastevolniku ametikoht loodi [2004. aasta lastekaitseadusega](#) ning voliniku ülesanne on toetada kuni 18-aastaste laste ja noorte (hooldusaluste ning õpiraskustega laste ja noorte puhul kuni 21-aastaste isikute) seisukohti.

 Inglismaa lastevolnik

Kontaktandmed:

Inglismaa lastevolnik
Sanctuary Buildings
20 Great Smith Street
London
SW1P 3BT

Telefon: +44 808 800 8330

2. Walesi lastevolnik

Walesi lastevolnik on Sally Holland. Tema ülesanne on seista laste ja noorte eest ning võtta nende nimel sõna. Ta teeb tööd selle nimel, et lapsed ja noored elaksid turvalist elu, oleksid teadlikud oma õigustest ja et neil oleks võimalik oma õiguseid kasutada. Oma töös peab ta alati lähtuma laste õigustest ja ÜRO lapse õiguste konventsioonist.

 Walesi lastevolnik

Kontaktandmed:

Walesi lastevolnik
Oystermouth House
Phoenix Way
Llansamlet
Swansea
SA7 9FS

Telefon: +44 1792 765600

Faks: +44 1792 765601

Üldised eesmärgid:

- edendada paremat arusaamist laste õigustest;
- vaadata läbi lapsi ja noori käsitlevate õigusnormide, tavade ja teenuste asjakohasus ja tõhusus;
- anda valitsusele ja asjaomastele asutustele nõu laste ja noorte õiguste ja parimate huvide kohta;
- teavitada lapsi, nende vanemaid või hooldajaid ja teisi sidusrühmi voliniku ülesannetest;
- teha kindlaks, millised on laste ja noorte seisukohad nende elu mõjutavates küsimustes;
- säilitada ja arendada tõhusaid valitsemiskordasid kooskõlas parima tavaga, et tagada meie ressursside tõhus, tulemuslik ja ökonoomne kasutamine võimalikult suurel määral.

Andmekaitseasutus

1. Teabevolnik

Teabevolniku büroo on Ühendkuningriigi sõltumatu asutus, mis on loodud eesmärgiga toetada õigust saada teavet avalikes huvides, edendades avalik-õiguslike asutuste avatust ja andmete puutumatust üksikisikute jaoks.

Kontaktandmed:

Teabevolniku büroo
Wycliffe House
Water Lane

Wilmslow
Cheshire SK9 5AF

Telefon: 0303 123 1113 (või 01625 545745, kui Te eelistate mitte helistada 03-ga algaval numbril, või +44 1625 545745, kui Te helistate välismaalt)

[Teabevo liniku büroo](#)

2. Teabevo linik – piirkondlik büroo

Wales

Teabevo liniku büroo – Wales
Cambrian Buildings
Mount Stuart Square
Cardiff CF10 5FL
Tel: 029 2044 8044
Faks: 029 2044 8045
E-post: wales@ico.gsi.gov.uk

Muu

1. Veebisait - GOV.UK

Ühendkuningriigi valitsuse ametlik veebisait, mis on mõeldud Ühendkuningriigi kodanikele.

Veebisait: [GOV.UK](#)

2. Kodanike nõustamise teenistus

Kodanike nõustamise teenistus aitab inimestel lahendada nende õiguslikke, rahalisi ja muid probleeme, andes tasuta sõltumatut ja konfidentsiaalset nõu ning mõjutades poliitikakujundajaid.

[Kodanike nõustamise teenistus](#)

[Kodanike nõustamise teenistuse kontaktandmed](#)

3. Tsiviilõiguslane nõustamine

Tsiviilõiguslane nõustamine (*Civil Legal Advice*, CLA) on tasuta konfidentsiaalne nõustamisteenus, mida osutatakse Inglismaal ja Walesis inimestele, kes vastavad tasuta õigusabi saamise tingimustele. Õigusabi võib saada järgmistes valdkondades:

- sotsiaaltoetuste maksmise otsuste peale kaebamine;
- võlaküsimused, kui on oht, et kaotate oma kodu;
- hariduslikud erivajadused;
- eluasemega seotud küsimused;
- diskrimineerimine;
- nõu ja abi, kui olete koduvägivalla ohver;
- lapse hooldusõigusest ilmajäämine ja sellega seotud küsimused.

Teilt küsitakse üldisi küsimusi Teie juriidilise probleemi ja rahalise olukorra kohta, et kontrollida, kas Te vastate õigusabi saamise tingimustele. Alates 2013. aasta aprillist peavad kliendid, kes vajavad abi võlgade, hariduslike erivajaduste ja diskrimineerimisega seotud probleemide lahendamisel, väheste eranditega esitama õigusabi taotluse keskse nõustamistelefoni teel. Õigusabi antakse telefoni teel, välja arvatud juhul, kui hindamine näitab, et nõustamine telefoni teel ei sobi kliendile.

Kontaktandmed:

Telefon: 0845 345 4345
Minicom: 0845 609 6677
Esmaspäevast reedeni kell 9–20
Laupäeval kell 9–12.30
[Tsiviilõiguslane nõustamine](#)

4. Kuriteoohvrite volinik

 Kuriteohvrite volinik

Kuriteohvrite voliniku ülesanne on edendada ohvrite ja tunnistajate huve, soodustada head tava nende kohtlemisel ning vaadata korrapäraselt läbi kuriteohvrite tegevusjuhend, milles on esitatud need teenused, mida ohvritel on õigus saada.

Seaduses on sätestatud, et volinikul ei ole lubatud teatavatel juhtudel sekkuda, kuid ta võib anda juhiseid selle kohta, kust võib ohver saada parimat nõu ja abi.

5. Sisserändeteenuste voliniku büroo

Kontaktandmed:

5th Floor
Counting House
53 Tooley Street
London
SE1 2QN

Telefon: 0845 000 0046

Sisserändeteenuste voliniku büroo on sõltumatu valitsusväline avalik-õiguslik asutus, mis loodi 1999. aasta sisserände- ja varjupaigaseaduse alusel.

Büroo peamised tegevusvaldkonnad on järgmised:

- sisserändenõustajate tegevuse reguleerimine;
- hea tava edendamine standardite kehtestamise kaudu;
- sisserändenõustajate vastu esitatud kaebuste vastuvõtmine ja nende käsitlemine;
- ebaseaduslikult tegutsevate isikute kohtu alla andmine;
- järelevalve tegemine selliste isikute tegevuse reguleerimise üle, kes annavad nõu sisserändeküsimustes ja kelle tegevus on reguleeritud ühe määratud kutseorganisatsiooni poolt.

Sisserändeteenuste voliniku büroo ise ei nõusta sisserändeküsimustes ega soovita või toeta ühtegi konkreetset nõustajat.

Büroo teeb koostööd paljude erinevate organisatsioonidega, sealhulgas kutseühingute, kohtute, Ühendkuningriigi piirivalveasutuse ja vabatahtlike organisatsioonidega.

Täpsemat teavet leiab siit: Sisserändeteenuste voliniku büroo

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 14/06/2017